

Buletin Informativ 16-31 Iulie 2019

CUPRINS

CALM A SEMNAT UN MEMORANDUM DE COOPERARE CU PROGRAMUL USAID „COMUNITATEA MEA”!.....	2
DUMITRU VÎSOȚCHI, PRIMAR DE CIOBURCIU, ȘTEFAN VODĂ: „CALM-UL ÎMPREUNĂ CU PRIMARIILE SUNT PUTEREA STATULUI DE CARE ORICE GUVERNARE TREBUIE SĂ ȚINĂ CONT”.....	3
GRIGORE POLICINSCHI, PREȘEDINTELE RAIONULUI DUBĂSARI: „NUMĂRUL BENEFICIARILOR DE AJUTOR SOCIAL A SCĂZUT DRASTIC NU PENTRU CĂ OAMENII AU ÎNCEPUT SĂ TRĂIASCĂ MAI BINE, DAR DIN CAUZA BIROCRATIZĂRII EXCESIVE A ACESTUI PROCES”.....	5
IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI GUVERNAMENTAL ȘI REDIRECȚIONAREA MAI MULTOR VENITURI CĂTRE APL – SUBIECT DE DISCUȚII ÎNTRE CALM ȘI MINISTERUL FINANTELOR!.....	7
DEPUTATUL PETRU FRUNZE: „VOM ACORDA O AUTONOMIE MAI MARE APL PENTRU CA PRIMARIILE SĂ NU DEPINDĂ DE PARTIDELE POLITICE DE LA GUVERNARE”.....	8
SITUAȚIA DEMOCRAȚIEI LOCALE DIN REPUBLICA MOLDOVA DIN ULTIMII ANI A DEGRADAT ȘI NECESITĂ ACȚIUNI CONCRETE DIN PARTEA GUVERNANȚILOR!.....	10
CALM S-A PRONUȚAT PENTRU CONTINUAREA PROGRAMULUI „DRUMURI BUNE” ȘI REPARTIZAREA ECHITABILĂ A RESURSELOR EXISTENTE PENTRU REALIZAREA LUI! O ADRESARE ÎN ACEST SENS A FOST EXPEDIATĂ GUVERNULUI!.....	11
PRIMARUL ORAȘULUI CĂINARI MARIA GHELAN: „LA CALM GĂSESC RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE CARE MĂ PREOCUPĂ!”.....	13
REDIRECȚIONAREA MAI MULTOR VENITURI ÎN BUGETELE LOCALE – O ETAPĂ ESENȚIALĂ ÎN PROCESUL DE DESCENTRALIZARE!.....	15
APL SUNT INSTRUIE ÎN VEDEREA IMPLEMENTĂRII MECANISMULUI DE COORDONARE A POLITICII DE STAT PE DOMENIUL DMD ÎN DEZVOLTAREA LOCALĂ.....	16
CAHUL ȘI UNGHENI VOR BENEFICIA DE SUSȚINERE ÎN CADRUL UNUI NOU PROIECT FINANȚAT DE UE.....	17
CELE MAI BUNE PRACTICI DIN COMUNITĂȚILE LOCALE DIN MOLDOVA URMEAZĂ SĂ FIE DESCOPERITE ÎN CADRUL PROGRAMULUI BUNELOR PRACTICI, REALIZAT DE IDIS „VIITORUL”. AFLĂ CARE SUNT ACESTE.....	18

CALM A SEMNAT UN MEMORANDUM DE COOPERARE CU PROGRAMUL USAID „COMUNITATEA MEA”!

La 17 iulie, în cadrul evenimentului anual de planificare a activităților Programului USAID „Comunitatea Mea” a fost semnat Memorandum de Cooperare dintre program și Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM). Documentul a fost semnat de către directorul executiv al CALM Viorel Furdui și directorul proiectului „Comunitatea Mea” Christopher Kaczmariski.

Memorandumul de Cooperare între CALM și Programul USAID „Comunitatea Mea” prevede o cooperare multidimensională, pe domenii foarte concrete, pe un termen nelimitat.

După semnarea acestui act, în decurs de trei luni urmează să fie elaborată o anexă tehnică a Memorandumului care va cuprinde descrierea detaliată a activităților ce urmează a fi întreprinse de comun acord, planul de acțiuni cu termene concrete de implementare și aspecte organizatorice legate de cooperarea dintre CALM și Program. Memorandum cuprinde un spectru larg de domenii de cooperare, cum ar fi susținerea Centrului de Expertiză, Asistență și Instruire din cadrul CALM, cooperarea în vederea promovării, pregătirii și monitorizării reformei de descentralizare fiscală, finanțelor publice locale, proprietății, cadastru și infrastructura, instruirii pentru reprezentanții APL în domenii concrete care reies din necesitățile reformei etc.

Proiectul „Comunitatea Mea” este inițiat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) și este un rezultat de conlucrare între Guvernul RM, Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) și unul dintre cei mai importanți parteneri de dezvoltare ai statului nostru – SUA.

Valoarea proiectului depășește 20 mln. dolari și are ca obiectiv îmbunătățirea serviciilor locale prin investiții capitale, implementarea politicilor naționale în domeniul descentralizării, consolidarea APL, dar și participarea populației în luarea deciziilor la nivelul APL. Durata implementării programului „Comunitatea Mea” este de 5 ani, beneficiari vor fi peste 100 de localități și peste 100 000 de cetățeni ai Republicii Moldova.

CALM este un partener general al proiectului Comunitatea Mea și va fi implicat în toate activitățile acestuia.

Proiectul Comunitatea Mea este implementat de un consorțiu de organizații condus de IREX, cu participarea TETRA și URBAN INSTITUTE.

Amintim că proiecte anterioare, finanțate de către guvernul SUA, prin intermediul USAID, au avut un impact benefic asupra dezvoltării locale.

Serviciul de Comunicare al CALM

DUMITRU VÎȘOȚCHI, PRIMAR DE CIOBURCIU, ȘTEFAN VODĂ: „CALM-UL ÎMPREUNĂ CU PRIMARIILE SUNT PUTEREA STATULUI DE CARE ORICE GUVERNARE TREBUIE SĂ ȚINĂ CONT”

Dumitru Vîșoțchi este primar la al treilea mandat în localitatea Cioburciu, Ștefan Vodă. Din interviul pentru calm.md aflăm de ce cetățenii i-au acordat de atâtea ori votul de încredere, în ce condiții satele noastre ar putea să se dezvolte, dar și ce reprezintă CALM-ul.

Ce reprezintă Congresul Autorităților Locale din Moldova?

Dumitru Vîșoțchi: CALM-ul este tata și mama primarilor, unde nu contează partidul pe care îl reprezintă aleșii locali. CALM-ul îi ajută și îi susține pe toți. Cu părere de rău, nu prea este ascultat de puterea centrală, deși CALM-ul împreună cu primarii sunt puterea statului de care orice guvernare trebuie să țină cont. CALM-ul reprezintă primarii, iar primarii reprezintă cetățenii acestei țări. Primarii cunosc viața reală a oamenilor din acest stat și poate sunt mai duri în cerințe, în abordarea problemelor, iar guvernanților acest lucru nu le prea le place.

În trei mandate ați acumulat o experiență bogată în administrația locală...

Dumitru Vîsoțchi: Cel mai greu a fost primul mandat, al doilea a fost puțin mai ușor, iar al treilea, nu știu de ce, este foarte greu. Am acumulat experiență, dar unele lucruri s-au schimbat, inclusiv situația politică și toate împreună au complicat activitatea multor primari.

Cetățenii v-au acordat în toți acești ani votul lor de încredere...

Dumitru Vîsoțchi: Probabil pentru că au încredere în mine. Nu i-am mințit, am făcut ceea ce am promis, poate chiar și mai mult.

Ce ne puteți spune despre veniturile primăriei Cioburciu?

Dumitru Vîsoțchi: Veniturile principale sunt din proiecte. La scrierea acestora lucrăm împreună cu colectivul din primărie, fiecare are sarcina sa, în funcție de competențe și de problemele abordate. Avem o echipă unită la primărie, formată din specialiști buni.

Care ar fi soluțiile ca satele noastre să se dezvolte?

Dumitru Vîsoțchi: Cred că trebuie de găsit finanțări pentru ca oamenii să fie motivați să rămână, în primul rând. Să le oferim libertate pentru ca ei să poată activa, dacă vorbim de proprietatea privată. Trebuie să fie salarii stabile și demne, în bază de contract, ca cetățeanul să aibă o siguranță a zilei de mâine.

Care sunt cele mai importante realizări ale DVS în acești 12 ani de activitate în calitate de ales local?

Dumitru Vîsoțchi: Prioritatea mea au fost drumurile. Nu pot spune că am realizat ceea ce am visat eu, dar oricum lucrurile s-au schimbat și cetățenii apreciază. Un alt proiect important a fost iluminarea stradală, am reușit să instalăm 127 de piloni pe strada principală, plus alte câteva străzi din localitate. Ne dorim să iluminăm tot satul, în acest sens, împreună cu satele Talmaza și Purcari am depus un proiect comun.

La Purcari vin mulți turiști, ar fi atractivă și localitatea DVS din acest punct de vedere?

Dumitru Vîsoțchi: Ne propunem să dezvoltăm și această latură. Clădirea fostei grădinițe a fost procurată de către o persoană care încearcă să creeze condiții pentru a primi turiști. Avem un meșter popular în localitate care este vizitat periodic de cetățenii din afara localității. Cioburciu este situat pe malul Nistrului, avem două zone de odihnă. Locurile nedescoperite sunt interesante și dacă treci prin ele îți dorești să mai revii.

Vă mulțumim!

Serviciul de Comunicare al CALM

GRIGORE POLICINSCHI, PREȘEDINTELE RAIONULUI DUBĂSARI: „NUMĂRUL BENEFICIARILOR DE AJUTOR SOCIAL A SCĂZUT DRASIC NU PENTRU CĂ OAMENII AU ÎNCEPUT SĂ TRĂIASCĂ MAI BINE, DAR DIN CAUZA BIROCRATIZĂRII EXCESIVE A ACESTUI PROCES”

La 16 iulie, președintele raionului Dubăsari Grigore Policinski a participat în cadrul unei ședințe de lucru împreună cu specialiștii Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei din cadrul Consiliului Raional Dubăsari.

Pe durata evenimentului au fost abordate problemele cu care se confruntă în activitate angajații Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei din cadrul Consiliului Raional Dubăsari, concluzia principală fiind că acest sistem atât de necesar cetățenilor este excesiv de birocratizat.

Președintele raionului Dubăsari Grigore Policinski a afirmat că deși au fost expediate mai multe adresări reprezentanților autorităților centrale privind necesitatea eliminării excesului de controale, dosare, ședințe, acte., gradul de birocrație nu a fost diminuat dar, dimpotrivă, a crescut.

„Pare incredibil, dar pentru ca o familie cu 3 copii să poată primi un ajutor financiar prin intermediul Serviciului social " Sprijin familial" este necesar un dosar format din cel puțin 105 foi cu diferite anchete (cate 30-35 foi pentru fiecare copil). În afară de aceasta, este nevoie de organizarea ședinței Comisiei locale la Primărie pentru a pune familia și copiii la evidența beneficiarilor, o altă ședință privind evaluarea complexă, plus planul individualizat pentru suport." Grigore Policinski a afirmat că pentru completarea unui singur dosar este nevoie de 30-45 zile, iar în asemenea condiții nimeni dintre asistenți și primari nu poate să lucreze cu un asemenea volum de hârtii și responsabilități.

Aproximativ aceeași situație se atestă și în cazul serviciului social „Suportul monetar” – în acest caz este nevoie de completarea a zece pagini, dar și organizarea de ședințe, acorduri cu beneficiarul, rapoarte de monitorizare a managementului de caz, etc.

În afară de aceasta, mai multe servicii de control, printre care Agenția Națională de Asistență Socială, Consiliul de Acreditare, Inspekția Socială solicită tot felul de acte care să confirme necesitatea atribuirii unui sau altui suport financiar. „De unde să rămână oare timp pentru Om, pentru Persoană, pentru Beneficiar, pentru instruire și creștere profesională”, se întreabă Grigore Policinski?

O dovadă a birocratizării excesive a acestui sistem sunt datele ce ne arată numărul beneficiarilor de suport material în raionul Dubăsari în ultimii 10 ani. În anul 2008- 2009, prin intermediul Comisiilor locale, de susținere materială au beneficiat circa 1000 de familii. În 2018 numărul beneficiarilor a fost de 50 de familii.

Președintele raionului Dubăsari consideră că numărul beneficiarilor a scăzut nu din cauza că oamenii au început să trăiască mai bine, dar pentru că deciziile adoptate la nivel central au fost total nechibzuite, fără a fi consultate. „Ar trebui cei care elaborează aceste legi sau iau decizii să explice cetățenilor de ce aceste dosare nu pot fi întocmite mai repede, iar dacă e cazul să putem interveni și în termeni restrânși, pentru că peste două-trei luni deja poate fi prea târziu. Oamenii au astăzi așteptări de la noi, conducătorii și funcționarii locali, deoarece în noi au și cea mai mare încredere.”

Unui lucrător din teritoriu îi revin trei controlori...

În lipsa descentralizării, a unei comunicări eficiente, oamenii sunt înrăiți și în imposibilitatea de a schimba ceva. „De ce ar fi necesară acreditarea de la Chișinău, inspekțiile, birocrăția cu tone de hârtii ce trebuie obligatoriu perfectate pentru fiecare copil și prezentate controlorilor în cazul în care aceste servicii, de facto, sunt organizate de Consiliul Raional, care are responsabilități, votul și mandatul cetățenilor, încrederea acestora și controlul permanent al oamenilor?! Oare nu este și aici o schemă – ca totul să fie supus controlului”, se întreabă președintele raionului Dubăsari?

Grigore Policinski și-a manifestat disponibilitatea de a ajuta la implementarea reformelor caree într-adevăr vor aduce cetățenilor beneficii. „Trebuie să lichidăm greșelile, să ne axăm pe practicile bune din teritoriu, să explicăm cum stau lucrurile și partenerilor noștri externi, dar și care sunt așteptările de la implementarea unor reforme. Poate nu e cazul să ne lăudăm ca reformele din ultimii zece ani au transformat Moldova „într-o poveste de succes”, poate a venit timpul să facem o analiză a actelor normative și a rezultatelor reformelor, să lucrăm pentru o descentralizare veritabilă, pentru o democratizare și îmbunătățire a relațiilor și comunicării dintre APL și APC, ghidându-ne de principiile constituționale privind autonomia locală și de o conlucrare pentru a realiza proiecte comune.”

Totodată, președintele raionului Dubăsari a fost de părere că nu putem nega reformele care cu adevărat au un impact pozitiv în teritoriu, iar aceste exemple pozitive au devenit posibile datorită unor politici de descentralizare bine chibzuite și consultate cu APL.

Grigore Policinski și-a exprimat speranța că în funcții publice nu vor fi angajați diletanți și aventuriști care să aibă și obligația de a fi membri de partide. „În funcții de conducere ar trebui să vină doar profesioniștii care cunosc practicile interne și internaționale. Apartenența

politică ar trebui să fie importantă doar pentru politic, nu și pentru administrare și management."

Serviciul de Comunicare al CALM

IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI GUVERNAMENTAL ȘI REDIRECTIONAREA MAI MULTOR VENITURI CĂTRE APL – SUBIECT DE DISCUȚII ÎNTRE CALM ȘI MINISTERUL FINANTELOR!

Vineri, 19 iulie, experți ai Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) au avut o întâlnire cu ministrul Finanțelor Natalia Gavrița, dar și cu reprezentanți ai Direcțiilor de profil și ale celor raionale. În cadrul evenimentului ce a avut loc la ministerul Finanțelor s-a discutat inițiativa legislativă a deputatului Petru Frunze privind partajarea impozitului pe venit a persoanelor juridice cu APL în mărime de 50%, dar și necesitatea de a efectua modificări în cazul partajării impozitului pe venitul persoanelor fizice. Intenția este ca în bugetele autorităților locale să ajungă 100% din impozitul pe salariu, la momentul actual APL beneficiază de doar 75%. De asemenea, se propune ca acest impozit să fie defalcat la locul de domiciliu al cetățeanului, la moment acesta este repartizat după locul de muncă.

Ministerul Finanțelor a prezentat unele calcule privind repartizarea acestor impozite, exprimându-și unele rezerve privind oportunitatea implementării acestor propuneri. Urmează ca și CALM să aibă acces la datele de bază ale Ministerului pentru a avansa în procesul implementării promisiunilor și programului guvernamental actual pe domeniul descentralizării financiare. În cadrul următoarelor ședințe comune, părțile urmează să identifice formula optimă de implementare.

CALM consideră că adoptarea acestei inițiative va constitui un pas important în procesul de descentralizare, iar beneficiare vor fi absolut toate comunitățile locale. Amintim că inițiativa legislativă a fost discutată cu CALM și la Parlament, inclusiv în cadrul Comisiei Economie, Buget și Finanțe, concluzia fiind că trebuie făcute anumite calcule pentru a stabili cum ar fi mai bine de aplicat acest model.

Serviciul de Comunicare al CALM

DEPUTATUL PETRU FRUNZE: „VOM ACORDA O AUTONOMIE MAI MARE APL PENTRU CA PRIMARIILE SĂ NU DEPENDĂ DE PARTIDELE POLITICE DE LA GUVERNARE”

Deputatul Petru Frunze este unul dintre autorii inițiativei legislative ce prevede redirecționarea mai multor venituri către administrațiile publice locale. Ce presupune această intenție, discutată cu CALM la Parlament și Ministerul Finanțelor, aflăm din interviul pentru calm.md.

Sunteți unul dintre autorii inițiativei legislative ce are drept obiectiv creșterea veniturilor proprii ale autorităților locale...

Petru Frunze: Ne propunem să modificăm Legea privind finanțele publice locale, intenția noastră este să direcționăm o mare parte din impozitele care sunt achitate de cetățeni în bugetele administrației publice locale. De exemplu, ne propunem ca impozitul pe venit din salariu să fie defalcat la locul de domiciliu al cetățenilor și să nu fie de 75% pentru localitățile rurale, așa cum este în prezent, dar de 100%, adică cele 25% care sunt defalcate în bugetele Consiliilor raionale să rămână în localități. Totodată, avem intenția ca și impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător a persoanelor juridice, în proporție de 50%, să fie defalcat în bugetele APL. La ora actuală, practic nici un bănuț din acest impozit nu este defalcat, totul se centralizează. Ghidându-

ne de descentralizarea finanțelor publice, vom acorda o autonomie mai mare APL, pentru ca primarii să nu mai fie nevoiți să depindă de partidele politice care sunt la guvernare. După aceste modificări, administrațiile publice locale vor avea posibilitatea să desfășoare diverse activități, să implementeze proiecte cu banii pe care îi vor avea în bugetele locale.

Care este poziția Ministerului Finanțelor?

Petru Frunze: A fost format un grup de lucru cu participarea reprezentanților CALM și ai Ministerului Finanțelor și se încearcă identificarea celor mai bune soluții. Ministerul Finanțelor are anumite rețineri deoarece anul acesta bugetul de stat are un deficit de peste 3 miliarde de lei. Cu toate acestea, Ministerul Finanțelor este deschis pentru identificarea unei formule pentru a defalca unele impozite în bugetele locale. Sunt convins că vor mai avea loc discuții și vom găsi o soluție pentru a oferi APL posibilitatea să încaseze o parte din impozitele pe veniturile cetățenilor. Înțelegem că această inițiativă a noastră ar afecta bugetul național, dar optăm pentru ca autoritățile locale să aibă posibilitatea să-și îndeplinească atribuțiile.

Care ar fi alte inițiative ce vizează descentralizarea, activitatea APL?

Petru Frunze: Chiar acum lucrez la un proiect de lege ce ar permite modificarea Codului Transportatorilor Auto, deoarece, în prezent, APL este ignorată în totalitate la capitolul transport de călători. Ne propunem ca legislația să prevadă ca la inițiativa APL să fie posibilă lansarea curselor de pasageri. La ora actuală, APL este doar un spectator și practic nu are nicio pârghie legală de a solicita deschiderea acestor curse. Pe de altă parte APL are cheltuieli generate de funcționalitatea transportului de pasageri, prin amenajarea de stații, iluminarea acestora, servicii de curățare a străzilor etc, dar nu poate interveni atunci când identifică problemele din acest domeniu. Noi ne dorim ca la inițiativa APL cursele de pasageri să poată fi scoase la concurs. Sunt unele firme care au pus monopolul pe toate cursele din țară, avem unități de transport de 40 de ani care sunt puse în funcțiune iar cetățenii sunt nevoiți să circule în condiții inumane și APL nu poate să schimbe nimic. Trebuie să înțelegem cu toții că nimeni nu cunoaște mai bine decât APL care sunt problemele în comunitățile locale, iată de ce ne dorim să le oferim mai multe pârghii.

Vă mulțumim!

SITUAȚIA DEMOCRAȚIEI LOCALE DIN REPUBLICA MOLDOVA DIN ULTIMII ANI A DEGRADAT ȘI NECESITĂ ACȚIUNI CONCRETE DIN PARTEA GUVERNANȚILOR!

Reprezenții Consiliului Europei vin la Chișinău pentru a stabili nivelul de implementare a angajamentelor asumate în domeniul democrației locale!

Reprezenții Congresului Autorităților Locale și Regionale al Consiliului Europei (CALRCE) vor întreprinde o vizită de post-monitorizare în Republica Moldova pentru a evalua gradul de implementare a angajamentelor asumate de statul nostru în domeniul democrației locale.

Pornind de la Raportul și Recomandarea CALRCE privind Democrația Locală și Regională în Republica Moldova din aprilie 2019, dar și Foia de parcurs a CALRCE pentru Republica Moldova din 2016, în care se constată degradarea avansată a democrației locale și nerespectarea angajamentelor asumate de către autoritățile statului nostru, în cadrul evenimentului ce va avea loc la 20 noiembrie va fi abordată etapa actuală a evoluțiilor din domeniul administrației publice locale la nivel național, dar și stabilirea nivelului de implementare a angajamentelor din cele două documente evocate.

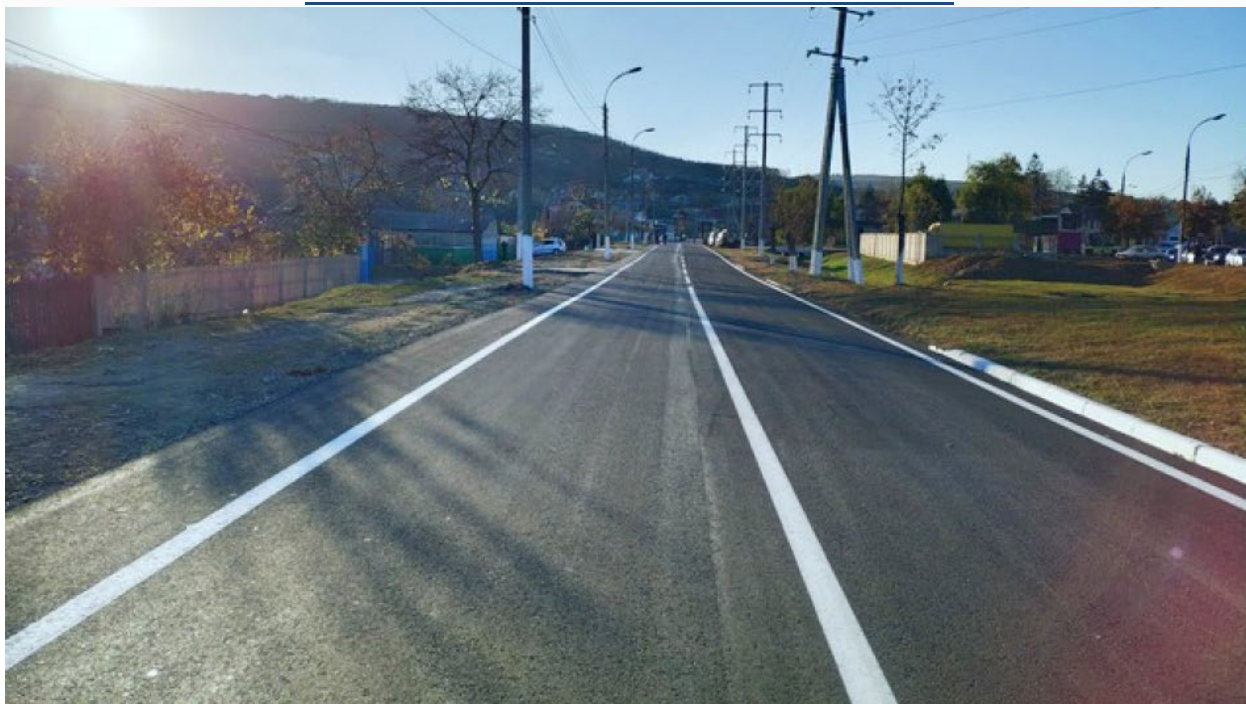
Delegația CALRCE va fi compusă din coraportorii pentru Republica Moldova Gunn Marit Helgesen (Norvegia, EPP/CCE) și Marc Cools (Belgia, ILDG). Aceștia vor fi asistați de către Angel Manuel Moreno Molino, președintele grupului de experți independenți pentru Carta Europeană a autonomiei locale și Secretariatul CALRCE.

Congresul Autorităților Locale și Regionale din Europa a fost înființat în 1994, în calitate de organ consultativ al Consiliului Europei. Congresul ajută statele membre ale CoE să-și îndeplinească sarcinile practice necesare realizării unei autonomii locale și regionale; acționează în strânsă cooperare cu organizațiile naționale și internaționale care reprezintă autoritățile locale și regionale; elaborează periodic rapoarte de țară privind situația democrației locale și regionale în toate statele membre; veghează, în special, asupra aplicării principiilor Cartei europene a autonomiei locale.

Reprezentanții RM la CALRCE se aleg după fiecare scrutin electoral local general pentru o perioadă de patru ani.

Serviciul de Comunicare al CALM

CALM S-A PRONUNTAT PENTRU CONTINUAREA PROGRAMULUI „DRUMURI BUNE” ȘI REPARTIZAREA ECHITABILĂ A RESURSELOR EXISTENTE PENTRU REALIZAREA LUI! O ADRESARE ÎN ACEST SENS A FOST EXPEDIATĂ GUVERNULUI!

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a expediat o Adresare premierului Maia Sandu și ministrului Economiei și Infrastructurii Vadim Brînzan privind modul de utilizare a resurselor financiare pentru anul 2019 din cadrul programului „Drumuri Bune”.

În Adresare CALM constată că suma reală disponibilă pentru a fi utilizată în scopurile enunțate în Programul Drumuri Bune 2 este de câteva ori mai mică decât cea necesară și prevăzută în programul aprobat. În special, în loc de 3,69 mlrd lei, suma aprobată conform HG225/2018 și HG206/2019, real alocată în anul 2018 a fost de circa 1,72 mlrd lei. Iar în anul 2019, pentru Drumuri Bune II, din circa 1,7 mlrd lei, suma real disponibilă constituie 946 mln lei, din care deja au fost contractate/valorificate circa 270 mln. Prin urmare, în anul 2019 sunt disponibile real doar 670,3mln lei (deficitul constituind peste 1 mlrd lei).

Reieșind din situația creată și în lipsa posibilității de a completa sumele restante din alte surse de finanțare pentru a fi realizat programul integral, a fost necesar de a găsi o soluție echitabilă, rațională și eficientă în repartizarea resurselor disponibile pentru a fi realizat programul în volumul finanțării existente, de facto, astfel ca toate APL incluse în program să beneficieze de un minim de resurse necesare pentru a fi utilizate în scopul îmbunătățirii infrastructurii rutiere locale.

Astfel, în rezultatul ședințelor din cadrul CALM, dar și întâlnirilor cu Dna Prim-ministru și Ministrul Economiei și Infrastructurii, precum și luând în considerație realitățile existente, au fost propuse, analizate și discutate câteva opțiuni, concluzia finală fiind necesitatea de a continua programul Drumuri Bune, prin repartizarea sumei disponibile pentru anul 2019 "per capita" (conform numărului de locuitori), fără a lua în considerație sumele valorificate de fiecare APL de nivelul I în anul precedent.

Urmează ca ulterior, de comun acord cu toți cei interesați, să se identifice o soluție mai echitabilă și durabilă în timp.

Impactul general al acestei abordări va fi unul optimal, pozitiv și maximal posibil de echitabil în condițiile actuale, deoarece majoritatea absolută a comunităților locale/APL 1 vor beneficia de finanțare destul de consistentă, de circa 500 mii lei, nu mai puțin de 100 mii lei (cu excepția doar a 3 APL care, în total, vor primi circa 170 mii lei). În special:

- 414 APL 1 vor beneficia de sume între 100-500 mii lei
- 231 de APL 1 de la 500 mii la 1 milion lei;
- 97 APL 1 vor beneficia între 1-2 milioane lei;
- 15 APL 1 vor beneficia între 2-4 milioane lei;
- 11 APL 1 vor beneficia între 4-6 și mai multe milioane lei.

Prin urmare, este evident că această opțiune, chiar dacă și nu este perfectă, la moment totuși este optimală și unica în interesul general al tuturor APL de nivelul I din Republica Moldova, care poate debloca situația, aplicată rapid și pe care CALM o poate susține și care nu va genera costuri exagerate.

De aceea, în conformitate cu decizia biroului executiv și în interesul general al APL din Republica Moldova, CALM solicită în Adresare acceptarea de către Guvern a acestei opțiuni ca fiind cea mai rațională și general acceptabilă la moment.

Totodată, CALM solicită ca în perioada următoare să fie inițiate discuții privind viitorului acestui program și care ar asigura APL cu resurse destinate infrastructurii drumurilor locale/comunale, în baza unor metodologii și criterii bine determinate și obiective, luându-se în considerație numărul de populație, lungimea drumurilor și necesitatea sprijinirii unor zone/teritorii defavorizate, în conformitate cu principiul solidarității.

Sursa: www.calm.md

PRIMARUL ORAȘULUI CĂINARI MARIA GHELAN: „LA CALM GĂSESC RĂSPUNS LA ÎNTREBĂRILE CARE MĂ PREOCUPĂ!”

Maria Ghelan este primar al orașului Căinari. În perioada celor patru ani de mandat a reușit să implementeze mai multe proiecte, iar rezultatele sunt apreciate de către cetățeni și o motivează să-și continue activitatea.

Acum patru ani orașul Căinari erau blocuri locative fără apă și gaz. S-au schimbat lucrurile între timp?

Maria Ghelan: Sunt patru blocuri locative cu 297 de apartamente în care locuiesc doar 75 de familii. Lipsea apa, gazul și era uzat sistemul de canalizare în proporție de 100%. La ora actuală se construiesc rețelele de gaze la blocurile cu 60 și cu 40 de apartamente, rămâne să identificăm soluții și în cazul blocului cu 107 apartamente. Deși au rămas puține familii în aceste blocuri, cetățenii așteaptă să creăm condițiile necesare de trai. În ceea ce privește apeductul și canalizarea, am depus proiectul la Agenția Dezvoltare Regională, iar conform programului, proiectul nostru a fost evaluat cu punctajul maxim. Cu părere de rău, din cauza că s-a implicat politicul, nu a fost selectat orașul Căinari, ci Căușeni care, după punctajul obținut era pe locul al patrulea. Proiectul este inclus în planul operațional regional, suntem în așteptarea obținerii finanțării, cinci primării și opt localități suntem parte a acestui proiect ce prevede construcția apeductului în orașul Căinari în proporție de 100%. În proiect este prevăzută și crearea operatorului regional. Suntem în așteptare, am scris scrisori tuturor instituțiilor centrale în speranța că se va conștientiza necesitatea implementării acestuia. În Căinari este uzat apeductul în proporție de circa 80% și zilnic se înregistrează rupturi. Ultimul apeduct a fost construit în 1986, celălalt datează din 1968, astfel că construcția unuia nou este prima prioritate în orașul Căinari.

Ce ne puteți spune despre veniturile bugetului local?

Maria Ghelan: Bugetul veniturilor proprii în orașul Căinari este de un milion de lei, bani care ne ajută să achităm salariile și să asigurăm întreținerea instituțiilor publice. Mai avem un milion de lei din transferurile cu destinație generală pentru implementarea diverselor proiecte. În perioada mea de activitate am implementat proiecte mari, am reușit să reparăm primăria orașului Căinari. Acum schimbăm acoperișul la grădinița nr 1, la licitație au participat 21 de agenți economici și astfel am redus suma cu 50%.

Ce vă aduce la CALM?

Maria Ghelan: Liniștea sufletească, înțelegerea, întrebările de ordin juridic, deoarece noi în teritoriu nu avem juriști. În statele de personal ale primăriei orașului Căinari avem 6 funcționari publici, inclusiv primarul. Dacă am avea un specialist pe scrierea de proiecte am reuși să aducem mai multe proiecte. Noi, angajații din primărie, nu avem zile de sărbători. Am participat zilele acestea la scrierea proiectelor pentru a participa în cadrul programelor „Migrație și Dezvoltare Locală”, „Diaspora acasă reușește”, „Comunitatea Mea”. Am lucrat inclusiv sâmbăta și duminica, am inclus în activități și echipa. Am înțeles că programul „Diaspora acasă reușește” a fost stopat, deși noi am avut cheltuieli, am elaborat proiect de execuție tehnică, am strâns contribuția de la cetățeni, urmează doar să fie organizată licitația și să demareze lucrările. Cu părere de rău, se spune că acest proiect va fi anulat. Am venit la CALM pentru a pregăti o scrisoare către Guvern și sperăm ca această decizie să fie reexaminată.

Ce vă determină să continuați activitatea în acest domeniu?

Maria Ghelan: Cetățenii văd rezultatele activității mele de patru ani și ne solicită să nu lăsăm primăria. Lucrurile se schimbă, am reușit să contribuim la iluminarea a 16 km de străzi, orașul Căinari este gazificat acum în proporție de 100%. Am reușit construcția cazangeriei pe bază de biomasă și instalarea panourilor solare la grădinița nr 2. Am reușit să-mi îndeplinesc programul de activitate, dar și l-am depășit. Sunt doar câteva dintre realizările ce mă motivează să nu renunț la această activitate.

Vă mulțumim!

REDIRECȚIONAREA MAI MULTOR VENITURI ÎN BUGETELE LOCALE – O ETAPĂ ESENȚIALĂ ÎN PROCESUL DE DESCENTRALIZARE!

O inițiativă legislativă ce prevede sporirea veniturilor autorităților publice locale a fost înregistrată în Parlament. În cadrul emisiunii „La Înălțime cu CALM” am vorbit despre acest proiect cu deputatul Petru Frunze. Majorarea veniturilor APL a fost subiect de discuție între reprezentanții CALM și ai ministerului Finanțelor. Ce soluții au fost propuse ne-a spus coordonatorul de programe în cadrul CALM Alexandru Osadci. De mai bine de un an realizăm interviuri cu aleșii locali pe care îi întâlnim la diverse evenimente, la sediul CALM sau în localitățile pe care aceștia le reprezintă. Este o modalitate de a cunoaște oamenii care sunt aleși în comunitățile lor, de a afla mai multe despre satele și orașele noastre, dar și despre grijile și reușitele puterii locale. De această dată, vă invităm să-i cunoașteți pe Maria Ghelan, primar al orașului Căinari, Dumitru Vîsoțki, primar în localitatea Cioburciu, Ștefan Vodă și Petru Bărbieru, primarul de Țarigrad, Drochia. Vă mulțumim pentru că alegeți să fiți „La Înălțime cu CALM”!

Emisiunea poate fi accesată la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=5416&t=/SERVICIUL-PRESA/Comunicate/Redirectionarea-mai-multor-venituri-in-bugetele-locale-o-etapa-esentiala-in-procesul-de-descentralizare>

APL SUNT INSTRUITE ÎN VEDEREA IMPLEMENTĂRII MECANISMULUI DE COORDONARE A POLITICII DE STAT PE DOMENIUL DMD ÎN DEZVOLTAREA LOCALĂ

La 31 iulie, la Chișinău a avut loc seminarul de instruire privind implementarea Mecanismului de Coordonare a politicii de stat în domeniul diasporă, migrație și dezvoltare (DMD) în politicile de dezvoltare locală. La evenimentul organizat de Biroul relații cu diaspora (BRD) au participat reprezentanții autorităților publice locale de nivelul I și II: primari, viceprimari, vicepreședinți de raion, reprezentanți ai Congresului Autorităților Locale din Moldova (CALM) și ai Oficiilor Teritoriale ale Cancelariei de Stat.

Prima sesiune a fost organizată pentru reprezentanți din raioanele situate în regiunea Centru a Republicii Moldova, evenimente similare vor avea loc și în regiunile de Nord (2 august, ora Fălești, sala Consiliului raional, ora 9.00), Sud (5 august, orașul Cahul, sala Consiliului raional) și regiunea UTA Găgăuzia (7 august, orașul Comrat).

În cadrul evenimentelor, participanții beneficiază de informații privind cadrul de monitorizare recomandat pentru măsurarea includerii abordării integrate a domeniului DMD la nivel de raion și municipiu, precum și date statistice rezultate din procesul de implementare a Mecanismului Interinstituțional de referire a cetățenilor Republicii Moldova reveniți de peste hotare.

Expertul CALM Irina Luncașu a afirmat că Congresul Autorităților Locale este membru al comitetului interministerial în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării, în acest sens ghidul metodologic prezintă un instrument util de monitorizare și evaluare a politicilor în domeniul Diasporei, Migrației și Dezvoltării atât la nivel național, cât și la nivel local. „O parte din autoritățile locale deja au integrat dimensiunea migrației în planurile de dezvoltare locală, altele urmează să o facă, iar indicatorii aferenți APL de nivelul I sunt relevanți pentru evaluarea impactului acestor politici la nivel local.”

Seminarul de instruire a fost posibil datorită suportului financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare în cadrul proiectului, Consolidarea capacităților instituționale ale Republicii Moldova în domeniul migrației și dezvoltării", implementat de către Cancelaria de Stat, prin intermediul BRD.

Serviciul de Comunicare al CALM

CAHUL ȘI UNGHENI VOR BENEFICIA DE SUSȚINERE ÎN CADRUL UNUI NOU PROIECT FINANȚAT DE UE

Două regiuni din Moldova, Cahul și Ungheni, vor beneficia de susținere în cadrul unui nou proiect. Cabinetul de miniștri a aprobat marți, 23 iulie, negocierea și semnarea unui acord de finanțare cu Comisia Europeană, transmite IPN.

Acordul are menirea de a crea condiții politice, economice și sociale pentru a spori capacitatea femeilor și bărbaților de a obține condiții de viață mai bune și locuri de muncă în regiunile pilot selectate. Accentul va fi pus pe o specializare a economiei în aceste regiuni, pe creșterea productivității muncii, pe crearea locurilor noi de muncă pentru tineri și femeii prin dezvoltarea antreprenorialului. Costul estimat al proiectului este de 23,5 milioane euro. Din această sumă, 23 mln euro vin de la Comisia Europeană și 0,5 mln euro prin Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. Perioada de implementare este de 96 de luni, iar perioada de punere în aplicare operațională este de 72 de luni.

Sursa: www.ipn.md

**CELE MAI BUNE PRACTICI DIN COMUNITĂȚILE LOCALE DIN MOLDOVA URMEAZĂ SĂ FIE
DESCOPERITE ÎN CADRUL PROGRAMULUI BUNELOR PRACTICI, REALIZAT DE IDIS „VIITORUL”.
AFLĂ CARE SUNT ACESTEA**

Cele mai inovative proiecte de bune practici din 30 de comunități din Republica Moldova urmează să fie vizitate în următoarea perioadă pentru a vedea pe viu modalitatea de implementare a istoriilor de succes. Localitățile au fost selectate pe 19 iulie, de către membrii Grupului Coordonator al Programului Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova în cadrul unei ședințe. Programul Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova este implementat de către IDIS „Viitorul” cu suportul Consiliului Europei și are scopul de a identifica, promova și disemina inițiativele inovative și eficiente din administrația publică locală din Republica Moldova.

Printre bunele practici cu care se mândresc localitățile din țară putem menționa traseul turistic „Dor de Codru” din regiunea de Centru a Moldovei, care cuprinde peste 20 de obiective din satele Ciorești, Dolna și Micleușeni; piața modernă din satul Selemet amenajată cu suportul băștinașilor, unde peste 1000 de fermieri și țărani din regiune își pot vinde produsele; centrul comunitar incluziv care îi unește pe cei 200 de locuitori ai satului Schineni din raionul Soroca; festivalul „La Hramul căruțașilor” din satul Bravicea, tradiția ornamentelor din Slobozia Mare sau centrul de artizanat pentru cei 40 de meșteri populari din satul Pelinia, raionul Drochia și lista poate continua. Pentru mai multe informații vedeți [Lista comunităților ce urmează a fi vizitată de echipa Programului Bunelor Practici.](#)

În cadrul competiției din acest an participă 64 dintre cele mai inovative bune practici, implementate de 41 de autorități publice locale din Moldova în perioada 2017-2018. Secțiunile la care au aplicat administrațiile publice locale sunt: **1. Transparența face diferența!; 2. Implicare locală pentru revitalizare urbană; 3. Patrimoniul cultural și tradiții autentice acasă; 4. Comunități inteligente prin servicii publice eficiente.**

În ce privește repartizarea practicilor pe regiuni, zona de Centru rămâne a fi cea mai activă. Prin urmare, din Centru au fost depuse 37 de bune practici din 23 comunități, din regiunea de Sud – 17 bune practici din 8 comunități, iar 10 bune practici din 10 comunități au fost depuse din regiunea de Nord a republicii.

„Avem în Republica Moldova foarte multe localități de la care avem ce învăța și de la care ne putem inspira. Iar cele mai bune practici identificate la această ediție a Programului Bunelor Practici sper într-adevăr să devină modele demne de urmat pentru comunitățile care doresc să se dezvolte. De asemenea, mă bucur să văd și comunități care participă pentru prima oară la Programul Bunelor Practici și sper să nu se oprească aici”, a menționat președintele CALM, Tatiana Badan.

După ce vor fi vizitate, comunitățile vor organiza zi ale ușilor deschise, iar cele mai bune exemple de bună practică vor fi incluse într-o Antologie a bunelor practici și vor fi premiate în cadrul unei ceremonii festive, la finele anului 2019.

„O bună parte din practicile prezentate la această ediție demonstrează că cu bani puțini se poate face lucruri mari și frumoase, în special în ceea ce privește valorificarea patrimoniului cultural și dezvoltarea locală. Apreciez mult și acele comunități care realizează proiecte care pot fi preluate și de alte localități. De exemplu, asemenea megafonului instalat la Primăria orașului Cimișlia, în Săiți avem în parc și în centru două difuzoare care transmit emisiunile radio și anunțurile din partea administrației publice locale de dimineață și până-n seara. Iar aceste activități au priză la oameni”, a subliniat Valeriu Musteață, primarul satului Săiți și membru al Grupului Coordonator.

Iar Eduard Ungureanu, expert IREX în cadrul programului „Comunitatea mea” a adăugat „Am rămas impresionat și e aplaudabil că unele istorii de succes pot fi realizate atât cu suportul comunității, dar și din bugetul local, fără a fi nevoie ca o primărie să apeleze la donatori și a fi dependentă de finanțările din exterior”.

Grupul Coordonator al Programului Bunelor Practici are rolul de a monitoriza și evalua implementarea Programului Bunelor Practici, de a superviza evaluarea și selectarea celor mai bune practici ale autorităților publice locale.

Programul Bunelor Practici ale Autorităților Publice Locale din Moldova a fost lansat în anul 2005, cu suportul Consiliului European și implementat de către IDIS „Viitorul”. Scopul acestui program este acela de a identifica și disemina inițiative inovative și eficiente din administrația publică locală din Republica Moldova, precum și a face cunoscute experiența și rezultatele remarcabile ale autorităților și instituțiilor publice locale din țară.

Pentru mai multe detalii, contactați Coordonatorul programului, Ana – Maria Veverița la numărul de telefon 0 22 221844 sau adresa de e-mail ana.veverita@viitorul.org